Aspecte ale afluxului neologic de origine anglo-americană, din perspectiva traducerii[1]

Constantin MANEA, Dănuța Magdalena PRUNEANU*

Keywords: *Anglo-American loanwords*; *Romanian*; *translation*; *mass media*; *domestication*; *foreignization*; *solecism*; *standard*; *globalization*

1. Introducere

Abundența elementelor lexicale de sorginte anglo-americană care își croiesc drum în vocabularul limbii române de peste cinci decenii (și, indirect, de peste un secol) a reprezentat – și continuă să reprezinte – o provocare pentru lingviști, prin varietatea și gradul ridicat de interes al aspectelor legate de statutul lor în limba română contemporană, de gradul lor de adaptare, semantică și/sau formală, de domeniile diverse pe care le reprezintă etc. De asemenea, realitatea arată foarte limpede că, în ultimul timp, anglicismele provin majoritar din mass media, din aria informațiilor virtuale și, direct sau indirect, din traducerea unor surse concepute și scrise în limba engleză. Impactul lor real este, într-adevăr, destul de dificil de estimat în momentul de față (v. și Avram 1997), deși nu e imposibil să se încerce unele anticipări. În contextul de față, s-ar cuveni, desigur, precizat faptul că traducătorii sunt – și au fost – poate cei mai importanți cărăuși de *materie neologică*, licită sau nu, din istoria culturală a țării noastre – și nu numai a ei. O să pornim de la câteva ilustrări ale afluxului extrem de bogat (atât din punct de vedere strict numeric, cât și tipologic) de neologisme anglo-americane, evident în exprimarea autorilor de articole și alte materiale de presă sau de materiale, publicitare sau nu, făcute publice în sfera așa-zis virtuală: *Happymetru* (la MacDonald), *P&G*, „Și tu ești *smart*!" (reclame TV), „St. Andrew's Irish Pub", „*establishment*-ul", „*Business report*", „produs *mainstream*", „*beauty editorii* ELLE", „tot mai mulţi investitori [mizează] pe *intrarea în default* a Venezuelei", „Ce mesaje îi dădea fostul *rugbyst* George Kay acestui *fotomodel*", „Un nou *kick* al lui Ionuț [Iftimoaie]", „nuntă *funny*", „El a *hackuit* iPhone-ul în 2007 când avea 17 ani", „Erați în *carbon copy*", „Vikingul Ragnar [cunoscut] prin intermediul unei *serii* televizate", „a condus în 2014 cea mai *agresivă* campanie de extindere de pe piaţa de *retail* de carburant din România", „Categoria *grey hat*, a celor aflaţi la limita legii, neautorizaţi, care

[1] Comunicare susținută, inițial, la simpozionul internațional ***Valențe europene ale românisticii actuale***, organizat de Institutul de Filologie Română „A. Philippide" - Filiala din Iași a Academiei Române și de Asociația Culturală „A. Philippide", Iaşi, 21-23 septembrie 2016.

* Universitatea din Pitești, România (kostea_m@yahoo.com).

BDD-A31840 © 2020 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-02 05:22:00 UTC)

acţionează mai ales ca să demonstreze cât sunt de puternici. […] „Noi avem *hackeri* etici. *Targetăm* categoria *grey hat*", „Cei interesati pot merge cu noi in *multinationale*, *start-upuri*, *acceleratoare* si la intalniri cu *business angels*", „Potrivit unui studiu de *emotional branding* realizat de 360 *insights* în care sunt analizate mărcile cele mai apreciate de români, categoria berii a fost lărgită […]", „Dan Cruceru: „Mi-aş dori ca *Taticool.eu* să devină *TĂTICUL*, o emisiune *infotainement*", „Există multe *preconcepţii* când este vorba de relaţii amoroase", „Nu este nevoie de foarte multă *expertiză* psihologică sau sociologică pentru a ne da seama că […]", „Cleopatra *reîncărcată*", „[…] este *la un bilet distanţă* de tine", „Primarul […] s-a *reinventat*…" [s-a făcut crainic TV în închisoare], „Cum *ţinem* microbii *departe*", „Vestea *a venit ca un şoc pentru* domnitorul Grigore Ghica", „(șampon) împotriva mătreței care apare *iar și iar*", „Au votat *brexitul* pentru că au vrut să *rănească* guvernul şi băncile", „*Acel* [pronunțare accentuată] *Bănicioiu* care ieșea pe treptele spitalului ca să […]", „Există unele *voci* care susţin că bulele de metan pot fi eliberate […]", „Destul este destul!" (reclamă TV), „cerul este *limita*" (publicitate radio), „Armata turcă are nevoie de *sânge proaspăt*", „pentu *a adapta* și *a apdata*", „o *cafeterie*", „Un meci plin de încleștare și pasiune, *cu* numărul 1 mondial *încercând* să își demonstreze statutul de favorit principal […] și *cu* spaniolul *luptând* pentru a reveni în *top*". Ca un corolar – cu totul natural – al acestui fenomen de îmbogățire lexicală, se remarcă și procesul de dispariție din limba standard a unor termeni, altădată recunoscuți drept neologisme (v. și Bantaș 1978, Dimitrescu 1995). Presupunem că ar fi nu numai interesant, dar și foarte util să se întocmească un glosar general cuprinzând termenii neologici recent „scoși din uz" (îndeosebi – deși *nu numai* – de către tineretul influențat de tendința anglo-saxonă – dar, trebuie recunoscut, și de către… *viața însăși*), cum ar fi: *balonzaid*, *vindiac*, *dangarezi*, *jerseu*, *pick-up*, ba chiar și *magnetofon*, *(spectacol de) varietăți* și *ascensor*.

Principial, activitatea de traducere (care generează, mai mult involuntar, marea parte a neologismelor neadaptate sau neadecvate limbii române, adică a „barbarismelor", „xenismelor" sau „străinismelor" – v. și Stoichițoiu-Ichim 1993) se poate apropia de ideea (sau *strategia* de traducere) numită *foreignization*. Rezultatele sale, vizibile într-un domeniu al vocabularului neologic mai recent despre care se poate spune fără reținere că aparține efortului de traducere (dacă nu chiar de-a dreptul „traductezei"), pot reprezenta, așadar, o chestiune de strategie, adică de alegere conștientă. Dar de cele mai multe ori, din păcate, aceste rezultate se vădesc a fi o chestiune de competență: tocmai neștiința îl împinge pe traducătorul (superficial, slab pregătit) să ofere variante pur și simplu greșite – cel puțin din perspectiva normei. Ele vor fi tot atâtea „barbarisme", foarte multe constituind cazuri de echivoc semantic și chiar *perle*, autentice mostre de umor involuntar. Este evident că, necultivat, ogorul limbii se înțelenește, se îmburuienează, ajungându-se la cazuri de echivoc semantic, de nedorită redundanță sau de savuros umor (mai mult sau mai puțin) involuntar.

Considerăm că normarea este neapărat necesară într-o limbă pentru care aspectele culturale reprezintă dacă nu o prioritate absolută, măcar un domeniu de oarecare însemnătate al vieții desfășurate, pe multiple planuri, în cadrul teritoriului național. Apare astfel, de pildă, posibilitatea ca, chiar și prin folosirea unitară,

BDD-A31840 © 2020 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-02 05:22:00 UTC)

normată și consecventă a neologismelor, să asigurăm un tip de continuitate culturală a (vocabularului, dar și structurilor funcționale ale) limbii, un fel de *unitate diacronică* a limbii… Cu alte cuvinte, ceva asemănător cu o demonstrație pozitivă a așa-numitului „paradox al generațiilor", alături de un necesar exercițiu de rememorare, de… neuitare – căci, după expresia marelui Nicolae Iorga, „oamenii nu mor când sunt coborâți în mormânt, ci când sunt uitați de noi, când îi îngropăm, nu în pământ, ci în uitare". Introducerea nejudicioasă, fără discernământ, a unor neologisme care nu se dovedesc, la urma urmei, decât simple barbarisme, echivalează, am spune, cu „a vorbi folosind cuvinte care de fapt (încă) nu există" în limba română. Iată câteva ilustrări ale acestei categorii de neologisme, în care predomină clar dorința (uneori, agresivă) de a șoca prin noutate, de a fi „în pas cu moda verbală" occidentală: „Cele mai *stylish topuri* pe care sa ti le achizitionezi de *Black Friday*. Acum este momentul sa iti completezi garderoba cu cele mai *stylish topuri*, cu ajutorul carora sa iti construiesti *look*-uri spectaculoase!" (Elle.ro); „Big Boletus" (emisiune TV); „TV […] *high definition*"; „Serviciu *Multibrand*" (era vorba despre „mai multe mărci de mașini"); „unii protestează *part-time* în vreme ce alţii vor să lucreze *full-time*" (net); „EURO-SHIK / SECOND HAND" (grafie pseudoanglizantă a rom. *șic* sau a eng. și fr. *chic*). La alți vorbitori, (mai mult sau mai puțin) „școliți" în Occident, stilul anglizat pare să fi devenit a doua natură: „[…] au inceput sa circule *rumori* privind […] divergentele dintre Nicolae si Elena Ceausescu. *In fapt*, ea a fost […] o devotata camarada a sotului ei […]. Vreme de peste doua decenii, a fost, mai intai *informal*, apoi oficial, cea mai *influenta* persoana […]. Diferenta dintre Marta si Lenuta era insa imensa *in termeni de* trecut revolutionar".

2. Rolul calchierii

Firește, mecanismul semantico-lexical al calcului (de care ne-am ocupat în mai multe articole – v. și bibliografia finală) este responsabil pentru foarte multe dintre aceste barbarisme, aflându-se „la jumătatea drumului" dintre traducere și adaptarea la spiritul limbii noastre[2]: „Barack Obama il ataca dur pe Donald Trump: Nu *e calificat* sa fie presedinte"; „vor fi eliberați în *sălbăticie*" (documentar TV); „Un bărbat din Ohio (nordul Statelor Unite) *a pledat vinovat* luni de planificarea unui atac contra Capitoliului"; „*Cu aceasta în minte*, câte războaie pot fi numărate după *Al* Doilea Război Mondial?" (reflex, fără îndoială, al eng. *with this in mind*, care s-ar fi putut traduce perfect în românește – de pildă prin „gândindu-ne la acest lucru" sau „ținând cont de acest lucru"); „Au crezut intr-un personaj fictiv *fie* pentru propriile interese *sau* pentru *a fi in linie cu* ideile din vremea respectiva"; „La dentist, în sala de așteptare, îl abordez pe *tipul ăsta*…"; „Poliția a venit crezând că femeia leşinase. De fapt, *a fost pronunţată moartă*", se arată într-un comunicat al poliției"; „Setul decisiv a fost plin de suspans, *cu ambele jucătoare luptându-se* cu

[2] Iată definirea și exemplificarea (așa cum apare ea în surse anglo-americane – *Wikipedia*) a *calcului* lingvistic: „*calque* or *loan translation* (itself a calque of German *Lehnübersetzung*) is a phrase borrowed from another language and translated literally word-for-word. You often see them in specialized or internationalized fields […]. Examples that have been absorbed into English include *standpoint* and *beer garden* from German *Standpunkt* and *Biergarten*; *breakfast* from French *déjeuner*, etc.

BDD-A31840 © 2020 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-02 05:22:00 UTC)

îndârjire pentru *supremație*"; „România a reuşit o primă repriză aproape perfectă cu Norvegia, apărându-se foarte bine şi reuşind să intre la cabine cu *un neaşteptat 7 puncte avantaj*". În traducerea unor articole preluate de pe net, până și eng. *people* (vs. *persons*, termen care, în engleză, este, mai ales rar și/sau livresc) poate fi calchiat, fiind redat, de obicei, prin varianta cea mai la îndemnână: „Masacru la sediul unui ziar din Paris: Cel puţin 12 *oameni* au fost uciși. […] Sediul ziarului satiric Charlie Hebdo din Paris a fost vizat miercuri de un atac cu arme automate, comis de *persoane* mascate şi soldat cu victime. Cel puţin 12 *persoane*, dintre care doi poliţişti, au fost ucise şi alte patru *persoane* au fost rănite în […]".

Literalitatea inerentă calchierii (și/sau traducerii propriu-zise) este responsabilă pentru numeroase greșeli de limbă patente și exprimări forțate sau inadecvate spiritului limbii române, de care discursul public și spațiul mass media nu duc lipsă în perioada din urmă: „Îi *chem* pe deputații britanici să aprobe *loviturile*…" (se spune într-un text apărut în mass media, reprezentând traducerea în românește, după un intermediar redactat în engleză, a unui fragment din discursul președintelui francez François Hollande din noiembrie 2015; dacă ne raportăm însă la expresiile englezești din original, *to call on sb.* și *air strikes*, textul ar fi trebuit să sune așa: „Fac *apel* la […], *atacurile* aeriene / *bombardamentele* aeriene…"). După cum se vede, foarte mulți ziariști folosesc din plin – sau au permanent în minte – materiale și, respectiv, modele de texte scrise în limba engleză; de exemplu, în revista *Historia* (ian. 2014, p. 3) se scrie: „cel mai mare masacru cunoscut pînă atunci de *rasa umană*".[3] Este vizibil că unele texte provenite din astfel de traduceri-adaptări (mai degrabă nefericite) sunt, de fapt, un fel de „traduceri rămase la jumătatea drumului" – texte compuse, cu alte cuvinte, în *romgleză*: „Rusia trimite avioane de tip *drone* in Siria". Aceeași literalitate supărătoare și aceeași exprimare neromânească o întâlnim și în pasaje ca: „*În timp ce* inginerii de aeronave din întreaga lume încearcă să facă avioanele mai sigure, ei nu pot face nimic cu factorul uman", a adăugat Tatarenko" (cf. eng. *while*, folosit aici în sens concesiv – „deși, în ciuda faptului că" –, nu temporal: deci, ca sinonim perfect al unor adverbe sau conjunctori ca *though*, *although*, *despite the fact that* sau *whereas*); „Casa Poporului este *a doua mare* clădire din lume"; „*Cinci cele mai ridicole* nume de mașini". Foarte interesantă este, totuși, categoria expresiilor idiomatice anglo-americane folosite ca atare – cu alte cuvinte, preluate ori copiate literal sau calchiate: „Suntem de acord că nu suntem de acord" (auzită de la un politician român – cf. eng. *We agree to disagree*).

Când spiritul limbii-sursă este, practic, absolutizat, când actul însuși de comunicare este tratat în manieră extremist-unilaterală (atunci când, de exemplu, autorul textului în cauză presupune că toți cititorii știu limba engleză, ca să poată înțelege sau gusta mesajul – implicat, de pildă, de o anecdotă), se ajunge la cazuri de totală *opacitate* în comunicare: „Dom' doctor, am şi eu o problemă: am un dop în fund şi nu mai pot face nevoile şi eu ca omu'… – Dar cum a ajuns acolo? – Păi, mergeam pe o plajă şi am dat fără să vreau cu piciorul într-o lampă fermecată. A ieşit un duh de acolo şi mi-a zis că îmi îndeplineşte o dorinţă, orice… – Şi? – Eu am zis: *no shit*!" În mod similar, lipsa de conștientizare a semanticii și/sau formei

[3] Cf. eng. *the human race* „omenirea, neamul omenesc"; ar fi, totuși, interesant de găsit sensul (contextual-colocativ) respectiv al substantivului *rasă* și înainte de 1990.

BDD-A31840 © 2020 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-02 05:22:00 UTC)

anglicismelor întrebuințate duce la apariția unor cazuri de *pleonasm*: „Știați că […] în iarna anului 1932 a fost atît de frig încât *cascada* Niagara *Falls* a înghețat complet?"; la structuri străine tradiției – și normei literare – a limbii române: „Standarde, moralitate, valori – toate sunt „construcţii sociale" *susceptibile demistificării*"; la confuzii: „Laszlo Bock, directorul de resurse umane de la Google, spune că a *revizuit* peste 20.000 de CV-uri de-a lungul carierei sale. […] Poate pare ceva evident, însă Bock spune că 58% dintre CV-urile pe care le parcurge conţin cel puţin o greşeală de *ortografie*" (în realitate, textul care a fost tradus sau adaptat făcea referire la „greşeli de dactilografiere sau de tipar" – cf. eng. *misprints* din original); ca și la „perle" de exprimare (cazuri în care atât slaba pregătire filologică, cât și cultura generală fragilă ale ziaristului-traducător sunt evidente, în condițiile presiunii formei din originalul englezesc): *caribean* (în revista *Lumea*, nr. 8/2015); „intrebari puse de organizatiile si asociatiile *laicale*"; „În ediţia sa de vineri, o publicaţie *macedoniană* titrează […]"; „În timpul celui de-*A*l Doilea Război Mondial, ofiţerii britanici de *inteligenţă* au reuşit să execute una dintre cele mai de succes *decepţii* pe vreme de război din istorie: Operaţiunea Mincemeat". Alt exemplu similar ar fi faptul – incredibil, la prima vedere – că primele traduceri pentru „meniurile" interactive ale computerelor dădeau „Fugi" ca variantă românească pentru eng. „Run".

Nu numai scrupulele minime ale unui utilizator „profesionist" de limbă română, dar și stăpânirea la limită a unor convenții (de scriere, în principal) ale limbii noastre ar fi trebuit să îi facă pe autorii unor astfel de traduceri-adaptări să îi cruțe pe cititori de erori (sau orori) precum: „La nici 30 de minute distanță de capitala cosmopolită *Skiathos Town* se află cea mai faimoasă plajă a celei mai vestice insule din *Sporades*"; „*Henry VII* de Lancaster" (*Magazin*) – deși forma acceptată pentru echivalarea acestui nume propriu este (încă) *Henric*. Poate că și nivelul de cultură generală de care dispun ziariștii respectivi ar trebui mult îmbunătățit: „*Bartholomew* Columb" (*Magazin*), „cei căzuți la *Agincourt*" (*Historia*, mai 2013, p. 79); „Actorul român Emil Hoştină […] urmează să apară în rolul lui *Attila Hunul* în serialul „Vremea barbarilor". Iată și un exemplu de literalitate (și, deci, inadecvare culturală) ceva mai aparte: „Galeriile *Paradise*" este titlul unui film serial transmis de *AXN White*, care este de fapt traducerea versiunii englezești a titlului celebrului roman al lui Émile Zola „Au Bonheur des Dames".

Câteodată, e drept, avem de-a face cu texte – și, implicit concepte – de (mai mare) specialitate: „Eventualele evoluţii pozitive se datorează structurilor universitare de tip *smart specialisation* (ex. domeniilor universitare), nu universităţilor ca structuri globale", se arată în raportul din 2015 privind starea educaţiei şi a cercetării realizat de *Think Tank*-ul „Grup de analiză, atitudine şi acţiune în politica ştiinţei din România" (un grup de cadre didactice şi cercetători printre care îi amintim pe […]". Alteori, poate fi vorba despre traduceri de tip „oficial": „În caz contrar se va *colecta* o taxă de […]", „pașapoartele deschise […] pentru *inspecție*" (la aeroportul Henri Coandă; cf. eng. *to collect* și rom. „a se încasa", „a se percepe", respectiv eng. *for inspection* și rom. „pentru control").

Că limbile aflate în contact (ca în cazul de față, cu referire la traducere și adaptare) au foarte multe elemente divergente (la nivel semantic, contextual, structural, cultural etc.) este un lucru firesc și, oricum, notoriu; dar această realitate a limbii implică, din partea utilizatorului (calificat, profesionist al) limbii un minim

BDD-A31840 © 2020 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-02 05:22:00 UTC)

efort de autosupraveghere în folosirea conștientă, corectă (adică *avizată*) a limbii materne. Cazul cel mai tipic îl reprezintă cuvintele și expresiile paronimice la nivel interlingvistic (de fapt, autentice *omonime interlingvistice*), numite de obicei în engleză *false friends* sau *deceptive cognates*, iar în franceză *faux amis* (cu alte cuvinte, „prieteni perfizi"). Revenim asupra strategiei de traducere bazate pe opoziția pe care Lawrence Venuti a stabilit-o (în lucrarea *The Translator's Invisibility*. *A History of Translation*, publicată în 1995) între *domestication* și *foreignization*, care ne-ar putea oferi o perspectivă specială asupra specificității procesului de traducere prin care au pătruns numeroase „barbarisme" în limba română – cu rezultate evidente în vocabularul neologic anglizat vehiculat de o sumedenie de texte, mai ales din sfera mass media și din ceea ce se numește deja *webosferă*. Ar putea fi vorba, așadar, de o alegere conștientă și partizană, prin care se preferă strategia numită *foreignization* (termen care s-ar putea traduce prin „înstrăinare", „străinizare" ori chiar „exotizare"). Această alegere s-ar motiva, după Venuti, prin faptul că strategia numită *domestication* (sau, altfel spus, „aclimatizarea" ori „naturalizarea" textului-sursă) șterge valorile culturale ale textului-sursă, creând în schimb un text care se străduiește să dea aparența „transparenței", adică a faptului că ar fi fost scris în limba-țintă, urmând îndeaproape normele culturale ale cititorului. Venuti consideră, așadar, că traducerea (literară, pentru că la această subclasă a traducerii se face referire) trebuie să fie o mișcare continuă, prin care autorul ei se apropie de Celălalt, de spațiul cultural al Celuilalt. Trebuie să înțelegem, deci, că traducerea este, înainte de toate, o rescriere a textului original – și, ca atare, este și un tip de manipulare. Însă, atunci când nu este vorba despre alegerea unei strategii traductologice anume, ci despre o simplă chestiune de *competență a traducătorului*, deci când, din neștiință, traducătorul (grăbit, superficial sau slab pregătit) oferă variante românești pur și simplu greșite pentru textul englezesc tradus – cel puțin din perspectiva normei lingvistice în vigoare –, atunci este afectată însăși inteligibilitatea textului, lucru aflat în strânsă legătură cu nerespectarea normei lingvistice. Acest tip de încălcare a normei, trebuie să recunoaștem, depășește toleranța (de tip cultural și, mai larg, de tip uman) de care trebuie să se bucure, în mod etic și chiar democratic, standardizarea în acest domeniu. În cazul în care încurajarea greșelii este, de fapt, esența „manipulării" realizate de actul traducerii, riscăm ca normarea sau – folosind un alt termen de origine anglo-saxonă – *Academia*, adică acea comunitate de experți (reprezentată, în acest caz de specialiștii din domeniul limbii) și activitatea lor științifică lucidă, onestă și bine intenționată, să ajungă la remorca *uzului*, a așa-zisului *normator universal*. Această atitudine unilaterală (și, de ce să n-o recunoaștem, impotent-servilă) reprezintă practic idolatrizarea uzului. Nu credem că greșim când apreciem că avem de-a face cu o atitudine cel puțin neconstructivă, total nerealistă și de un veleitarism patent.

3. Concluzia principală a acestei modeste contribuții – concluzie care, firește, este departe de a fi altfel decât *provizorie*, având în vedere vastitatea și complexitatea contextului și ale subiectului abordat – ar fi că exigențele sau măcar așteptările de bun-simț ale utilizatorului limbii (ca și ale specialistului, de altfel) s-ar cuveni să se situeze *à mi-chemin* între normarea dictatorială (animată de impunerile

BDD-A31840 © 2020 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-02 05:22:00 UTC)

și modelele de tip etimologic sau pur diacronic) și laxismul absolut, care invocă în permanență „uzul curent" și caracterul „natural" al limbii, aflate, firește, într-un proces continuu de schimbare, de înnoire.

Bibliografie

Avram 1997: Mioara Avram, *Anglicismele în limba română actuală*, București, Editura Academiei Române.

Bantaș 1978: Andrei Bantaș, *English and Contrastive Studies*, București, T.U.B.

Bassnett 1992: Susan Bassnett, *Translation Studies*, London, Routledge.

DEX 2012: *Dicționarul explicativ al limbii române*, București, Editura Univers Enciclopedic Gold.

Dimitrescu 1995: Florica Dimitrescu, *Dinamica lexicului românesc*, Cluj-Napoca, Editura Clusium.

LONG 1998 : *Longman's Dictionary of Contemporary English*, Harlow, Longman House.

MCM 2002 : *MacMillan English Dictionary for Advanced Leaners*, London, MacMillan Publishers Limited.

Manea, Manea 2009: Constantin Manea, Maria-Camelia Manea, *Distorsiuni ale comunicării în limba română legate de activitatea de traducere*, în vol. „Distorsionări în comunicarea lingvistică, literară şi etnofolclorică românească şi contextul european", Editura Alfa, Iași, p. 219–228.

Manea, Manea 2006: Constantin Manea, Maria-Camelia Manea, *Translation from English and Decalcomania – as Sources of Both Errors and Lexical Enrichment in Contemporary Romanian*, „Studii de gramatică contrastivă", nr. 6, Pitești, Editura Universității din Pitești, p. 103–118.

Marcu 2000: Florin Marcu, *Marele dicționar de neologisme*, București, Editura Saeculum. I.O.

Newmark 1991: Peter Newmark, *About Translation*, Clevedon, UK, Multilingual Matters.

OXF 2008: *Oxford Dictionary of English*, Oxford, Oxford University Press.

Stoichițoiu-Ichim 1993: Angela Stoichițoiu-Ichim, *Anglomania – o formă de snobism lingvistic*, „Comunicările *Hyperion*", vol. II, Editura Hyperion XXI, București, p. 270–280.

Venuti 1995: Lawrence Venuti, *The Translator's Invisibility*. *A History of Translation*, London and New York, Routledge.

WEB 1994: *Webster's Encylopedic Unabridged Dictionary of the English Language*, New York/Avenel, Gramercy Books.

Aspects of the Inflow of Anglo-American Loanwords, in Terms of Translation

The authors' aim was to revisit a few aspects, as well as some types of observations concerning the phenomenon of massive penetration of the Anglo-American lexicon into Romanian, which were also addressed in some of their previous papers. In this article, emphasis is placed on the reality of *translation*, as a vehicle, and a linguistic and cultural mechanism by means of which such Anglicisms are taken over. The authors did not intend to insist on the normative perspective, which they dealt with only in a collateral manner, as a matter of principle. Instead, a perspective on the strategies of translation (cf. L. Venuti) was addressed, which can be subsumed into the opposition between *domestication* and

BDD-A31840 © 2020 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-02 05:22:00 UTC)

foreignization – in keeping with which the penetration of many "barbarisms" in Romanian (with results that are more than evident in the Englished neologistic vocabulary used in thousands of texts, especially in the sphere of the media and in the *webosphere*) can be assimilated with the latter option – i.e. it can be (also) considered a matter of strategy, thus a conscious choice. Numerous examples were provided, excerpted from the authors' remarks and notes over the years, based on corpora consisting of own selections from various linguistic material, while, in parallel, it was argued that, as often as not, these results unfortunately prove to be (also – or especially) a matter of competence. In other words, it is ignorance that urges the (superficial, hasty or poorly trained) translator to provide versions that are simply wrong – at least in terms of the linguistic standards or norms in force –, many of them representing cases of semantic ambiguity, nay even involuntary humor –, or else real "howlers". Despite the general belief that language standardization should enjoy a tolerance of a cultural, and also human type, indiscriminately and unwisely introducing some neologisms which prove to be, after all, mere barbarisms, is tantamount to speaking and writing with words that actually do not (yet) exist in our language. Of course, the fact, which can be easily seen, that the linguistic sensitivity of the average Romanian speaker has declined to a great extent is worrying – and therefore many quite recent Anglicisms arising through loan translation are virtually accepted unreservedly. We believe that the illustrations provided in this paper will be likely to give a rather detailed, though naturally limited, picture of the role of translation (not necessarily literary translation – and often not admitted as such), within the complex and intense process, manifested especially in recent decades, amounting to enriching Romanian both lexically and semantically, based on Anglo-American sources, in the wider context of the growing linguistic and cultural globalization in today's world.

BDD-A31840 © 2020 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-02 05:22:00 UTC)